

9/3/25
11/3/25

Aan

Minister VWS

ontvangen: 7/3
Deadline: 3 maart 2025
TAS VAN 8/3

TER BESLISSING

Directie Informatiebeleid -
CIO

Opgesteld door

Datum
10-2-2025

Kenmerk
4061935-1079008-DICIO

Bijlage(n)

nota

Landelijk dekkend netwerk: stand van zaken

1. Aanleiding

Versturen van de brief over het landelijk dekkend netwerk van infrastructures aan de Tweede- en Eerste Kamer.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het verzenden van bijgaande brieven aan de Tweede- en Eerste Kamer.

Het transitieplan, waar de eerste stappen worden beschreven om te komen tot een landelijk dekkend netwerk, wordt als bijlage meegestuurd.

3. Kernpunten

In de Kamerbrief van 22 januari 2024¹ informeerde uw voorganger beide Kamers over de koers om te komen tot een landelijk dekkend netwerk van infrastructures voor gegevensuitwisseling in de zorg. In deze brief deelt u met de Kamers de stand van zaken en geeft u invulling aan de toezegging om het transitieplan toe te sturen. Hiermee licht u de Kamers in over de plannen rondom het landelijk dekkend netwerk voor de aankomende periode. De belangrijkste aandachtspunten in de brief staan hieronder kort toegelicht.

Wat is het landelijk dekkend netwerk?

Het landelijk dekkend netwerk is een overkoepelende term. Hier vallen onder een landelijk dekkend netwerk van infrastructures voor het uitwisselen en beschikbaar stellen van gezondheidsgegevens, een landelijk vertrouwensstelsel met afspraken die nodig zijn om te vertrouwen op veilig en verantwoord gebruik van zorggegevens en generieke functies, sets van afspraken, standaarden en voorzieningen om de juiste gegevens op het juiste moment op de juiste plek te krijgen. Op deze manier realiseren we de basisinfrastructuur op basis waarvan de zorg gegevens kan uitwisselen, deze niet meer hoeft over te typen en data beschikbaar zijn bijvoorbeeld voor AI-toepassingen.

Het landelijk dekkend netwerk levert een belangrijke bijdrage aan de Nationale Visie en Strategie (NVS) en heeft daarmee ook een rol in de beweging naar passende (digitale en hybride) zorg en in het verlagen van de administratieve lasten.

¹ Kamerstukken II 2023/2024, 27529, nr. 313

Landelijk dekkend netwerk is noodzakelijk voor databeschikbaarheid

Gezondheidsdata dienen, zonder winstoogmerk, situationeel beschikbaar te zijn ten behoeve van de zorg en ondersteuning. Dat wil zeggen dat in bepaalde situaties bepaalde relevante data nodig is en op voorhand is niet altijd bekend welke. Naast primaire zorg is databeschikbaarheid ook belangrijk voor secundaire doeleinden zoals onderzoek en AI.

Datum

10-02-2025

Kenmerk

4061935-1079008-DICIO

Voor zowel primaire als secundaire doeleinden geldt dat de burger toestemming geeft voor databeschikbaarheid en gegevens zelf kan raadplegen met een persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO) of in Mijn Gezondheidsomgeving.

Het huidige zorginformatielandschap is niet voldoende ingericht op databeschikbaarheid. Daarnaast is er voor landelijke databeschikbaarheid ook vertrouwen en betrouwbaarheid nodig. Vertrouwen in de kwaliteit van de gegevens en applicaties en in de personen en (zorg)instellingen die daar gebruik van maken. En aan betrouwbare systemen en afspraken die privacy en de veiligheid van gegevens beschermen. Daarom neemt VWS regie om samen met partijen in het zorgveld toe te werken naar een landelijk dekkend netwerk. Hiervoor is meerjarig geld gereserveerd op de VWS-begroting vanuit de aanvullende post gegevensuitwisseling. De Eerste Kamer dient nog in te stemmen met de VWS-begroting.

Toewerken naar een landelijk dekkend netwerk

De uiteindelijke realisatie van het landelijk dekkend netwerk staat gepland voor plateau 3 van de NVS (2030-2035). Op dit moment worden echter al concrete (kleine) stappen gezet om tot een landelijk dekkend netwerk te komen. De Kamerbrief vermeldt enkele van de meeste relevante. Dat zijn onder meer de volgende zaken:

- Om aan vertrouwen en betrouwbaarheid te werken is standaardisatie nodig in alle zorgsectoren en de informatiesystemen die gebruikt worden. Daarom zijn er uitgangspunten opgesteld voor de realisatie van het landelijk dekkend netwerk van infrastructures. Samengevat gaan die over privacy, transparantie en brede toepasbaarheid.
- In bijgevoegd transitieplan wordt uiteen gezet hoe de eerste stappen worden gezet naar het netwerk van infrastructures, als onderdeel van het landelijk dekkend netwerk. Dit betreft het opzetten van een communicatienetwerk, dat bestaande infrastructures met elkaar verbindt, en de eerste stappen naar databeschikbaarheid.
- Om het vertrouwen te vergroten wordt er toegewerkt naar een centrale plek voor het vastleggen van vertrouwensafspraken. Daar waar dat nu nog versnipperd is in verschillende afsprakenstelsels. VWS heeft Twiin Afsprakenstelsel gekozen als dé centrale plek voor het vastleggen van geharmoniseerde en gestandaardiseerde vertrouwensafspraken in de zorg. Dit Twiin-als-LVS biedt zorgaanbieders en leveranciers duidelijkheid en zekerheid over de voorwaarden waaronder gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid plaatsvinden. Stichting CumuluZ Zorgdata is een breed door het zorgveld ondersteunde stichting met diepgaande kennis over de gebruikte infrastructures in de diverse sectoren. Uw voorganger heeft eerder

aangegeven het CumuluZ-concept te omarmen. In deze brieven geeft u aan de stichting de komende jaren financieel te ondersteunen als één van de uitvoerende partijen om landelijke gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid te bereiken.

- Een overzicht over de voortgang van de verschillende generieke functies waar het ministerie aan werkt. Het gaat om identificatie en authenticatie, autorisatie, toestemmingen, lokalisatie en adressering.

Datum

10-02-2025

Kenmerk

4061935-1079008-DICIO

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Onder meer gesteund door moties hebben uw ambtsvoorgangers in 2023 en 2024 aangekondigd steviger te sturen op een landelijk dekkend netwerk van infrastructuren.

In lijn met versterking van meer publieke regie en met als uitgangspunt de nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel waarover u de Tweede- en Eerste Kamer in december 2024 geïnformeerd hebt, gaat u steviger sturen op databeschikbaarheid.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Ook bij zorgpartijen is de vraag naar publieke sturing van de overheid en meer regie op het tot stand komen van een landelijk dekkend netwerk groot. Ook de noodzaak om een landelijk dekkend netwerk van infrastructuren te realiseren voor het uitwisselen en beschikbaar stellen van data aan patiënt, zorgverlener en onderzoeker neemt toe. In het IZA-uitvoeringsakkoord van januari 2024 zijn hier samen met zorgpartijen afspraken over gemaakt.

In de publieke opinie kan het misverstand ontstaan dat het landelijk dekkend netwerk hetzelfde is als het landelijk elektronisch patiëntendossier in 2011. Dat is niet zo. Om dit beter uit te leggen en duidelijkheid te geven, bereiden we communicatie hierover voor op de VWS-website www.datavoorgezondheid.nl.

c. Financiële en personele gevolgen

Het ministerie van VWS heeft voor de realisatie van het landelijk dekkend netwerk meerjarig geld gereserveerd op de VWS-begroting, vanuit de aanvullende post gegevensuitwisseling. De Eerste Kamer dient nog te stemmen over de VWS-begroting. Als beide Kamers hebben ingestemd kan de uitvoering van het beleid ook echt starten.

Het landelijk dekkend netwerk gaat ervoor zorgen dat de juiste gezondheidsgegevens op de juiste plek en op het juiste moment beschikbaar zijn voor zorgverleners. Zo gaan we de administratielast in de zorg te lijf en wenden we het arbeidsmarkttekort af. Tegenover het investeren in een landelijk dekkend netwerk (inclusief generieke functies) dat gegevensuitwisseling mogelijk maakt staat een structurele besparing van € 340 miljoen per jaar vanaf 2029. Deze besparing is gebaseerd op de uitgevoerde Maatschappelijke kosten baten analyses (MKBA) die uitgevoerd zijn voor de geprioriteerde Wegiz-uitwisselingen (Basis

gegevenszorg, Verpleegkundige overdracht, Medicatieoverdracht, Beeldbeschikbaarheid, Acute zorg en Persoonlijke gezondheidsomgevingen). Bij de berekening van de besparingen is rekening gehouden met overlap binnen de MKBA's.

Datum

10-02-2025

Kenmerk

4061935-1079008-DICIO

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De brief is intern afgestemd met de directies: CZ, LZ, J, DM0, PG, GMT, PZO, IZB, WJZ, DZ, FEZ. Extern hebben onder andere de IZA partijen en het Informatieberaad Zorg de mogelijkheid gekregen om te reageren.

f. Gevolgen administratieve lasten

Doordat relevante medische gegevens onvoldoende landelijk beschikbaar zijn, moeten patiënten en zorgverleners continue alert zijn. Bij een nieuwe zorgverlener moeten patiënten alle relevante informatie soms zelf mondeling of schriftelijk herhalen. Zorgverleners moeten zelf andere zorgverleners in het zorgnetwerk van de patiënt nabellen, continu controleren of alles klopt (zoals aangepaste medicatie) en soms onnodig extra onderzoek laten uitvoeren omdat eerdere onderzoekslagen niet beschikbaar zijn. Deze situatie leidt in de praktijk tot vertraging, frustratie en vooral heel veel meerwerk voor alle partijen. De stappen die in deze Kamerbrief worden gedeeld, dienen bij te dragen aan het verlagen van de administratieve lasten vanwege het moeilijk kunnen delen van gezondheidsgegevens.

g. Toezeggingen

Met deze brief wordt er invulling gegeven aan de beide toezeggingen die gedaan zijn in de Tweede kamer brief van 22 januari 2024 over het landelijk dekkend netwerk van infrastructures om de Kamer te informeren over inzet van middelen en het transitieplan.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.